

Rocznica Bitwy nad Bzurą

14 września odbyły się uroczystości 69 rocznicy Bitwy nad Bzurą - największej bitwy Kampanii Wrześniowej. Co roku w Kutnie zbierają się mieszkańcy miasta, kombatanci i przedstawiciele władz po to, aby nie zapomnieć i jak mówią mieszkańcy, przeżyć tę lekcję historii jeszcze raz. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego reprezentował zastępca Szefa BBN Witold Waszczykowski, który odczytał w imieniu Prezydenta list do zebranych.

Obchody rocznicy Bitwy nad Bzurą organizowane są przede wszystkim dla kombatantów - uczestników Wojny Obronnej 1939 r. Jak mówili organizatorzy:

„ jest to próba uhonorowania kombatantów, przed którymi chylimy czoła za ich czyny i krew złożoną na Ołtarzu Ojczyzny w 1939 r.”

Bitwa nad Bzurą inaczej zwana **bitwą pod Kutnem** rozegrała się w dniach 9 - 22 września 1939 r. Była to największa bitwa podczas wojny obronnej Polski. Została stoczona przez dwie polskie armie "Poznań" (gen. Kutrzeba) i "Pomorze" (gen. Bortnowski) z niemieckimi 8 Armią i 10 Armią z Grupy Armii Południe ("Süd").

Dowodzący całością generał dywizji Tadeusz Kutrzeba dla zapewnienia sobie sprawnego odwrotu na Warszawę, zatrzymał się i skierował przeciw niemieckim 8 i 10 armii.

Bitwa miała trzy główne fazy:

- › I faza - natarcie Polaków na Stryków (9-12 września)
- › II faza - natarcie Polaków na Łowicz (13-15 września)
- › III faza - odwrót w kierunku Warszawy, w czasie którego polskie siły uległy rozbiciu.

W I fazie zgrupowanie uderzeniowe Grupy Armii Poznań-Pomorze, którego trzon stanowiła Grupa Operacyjna pod dowództwem gen. bryg. Edmunda Knoll - Kownackiego, osłaniana od wschodu przez Wielkopolską Brygadę Kawalerii, a od zachodu przez Grupę Operacyjną Kawalerii, zaatakowało maszerującą wzdłuż prawego brzegu Bzury, na północnym skrzydle 8 Armii niemieckiej, 30 Dywizję Piechoty, która w ciągu 3 dni została pobita, ponosząc ciężkie straty (w tym ranny dowódca gen. mjr Kurt Briesen) zepchnięta na południe. Zdobyto Łęczycę, Piątek, Uniejów, Walewice, docierając do linii Ozorków - Stryków. W następstwie tego Niemcy musieli ściągnąć początkowo całe siły 8 Armii (X Korpus Armijny: 24 DP, pozostałości 30 DP; XIII Korpus Armijny: 10 DP, 17 DP oraz 221 DP z odwodu Grupy Armii "Południe"), a potem skierowali do bitwy nad Bzurą główne siły 10 Armii, w tym XVI Korpus Armijny spod Warszawy, XV Korpus Armijny i XIV Korpus Armijny. Polacy, po wprowadzeniu do walki 11 września na kierunku Łowicz-Głowno Grupy Operacyjnej gen. bryg. Mikołaja Bołtucia, zaatakowali i zdobyli Łowicz

znajdujący się na wschodnim skrzydle bitwy i wyrzucili z niego niemiecką 24. Dywizję Piechoty, która nie zdążyła jeszcze przygotować się do obrony. W nocy z 12 na 13 września siły polskie zostały wycofane na lewy brzeg Bzury.

W II fazie gen. dyw. Tadeusz Kutrzeba zdecydował o ataku w kierunku Skierniewic. Natarcie miała wykonać Armia "Pomorze" pod dowództwem gen. dyw. Władysława Bortnowskiego (skład: 26. Dywizja Piechoty; GO gen. Bołtucia: 4 DP, 16 DP). Pod osłoną natarcia na Skierniewice, pozostałe siły Armii Poznań miały się przegrupować: Grupa Operacyjna (GO) gen. Abrahama (Wielkopolska Brygada Kawalerii, Podolska Brygada Kawalerii) nad dolną Bzurę; Grupa Operacyjna gen. Knoll-Kownackiego (w poprzednim składzie) na podstawie wyjściowe do natarcia w rejonie Sochaczewa. 14 września GO Bołtucia musiała ponownie zaatakować, opuszczony dzień wcześniej, a teraz silnie obsadzony przez Niemców Łowicz. W krwawych walkach oddziałom tym udało się sforsować Bzurę i zagrozić niemieckim pozycjom. Całkowitą tragedią zakończył się natomiast atak 26 DP na wschód od Łowicza. Rozwijające się pod ciężkim niemieckim ogniem natarcie zostało wstrzymane w godzinach południowych na (przedwczesny?) rozkaz (najprawdopodobniej przeżywającego załamanie nerwowe) gen. Bortnowskiego (gen. Bołtuć wnioskuje w związku z tym o odebranie gen. Bortnowskiemu dowodzenia), na podstawie niesprawdzonych informacji o marszu niemieckich oddziałów pancernych w rejon Sochaczewa. Cała 26 DP wraz z częścią 16 DP odpłynęła na północny brzeg Bzury, ponosząc niewspółmierne i niepotrzebne straty w ludziach i uniemożliwiając oddziałom Bołtucia sukces w rejonie Łowicza. Pod koniec dnia gen. Bortnowski wydał kolejny, nie konsultowany z gen. Kutrzebą, defensywny rozkaz o odwołaniu całości sił Armii Pomorze na lewy brzeg Bzury.

W III fazie bitwy, 16-18 września dowodzący polskimi oddziałami podjęli decyzję o próbie przerwania okrążenia w celu przebicia się do Warszawy. Miał do tego doprowadzić atak pomiędzy Sochaczewem a Witkowicami. W odpowiedzi Niemcy rozpoczęli kontrnatarcie z rejonu Sochaczewa oraz ataki lotnicze bombowców na polskie pozycje. Do okolic Puszczy Kampinowskiej udało się przebić 50 tys. żołnierzom, do niewoli dostało się ok. 100 tys.

Bitwa nad Bzurą była jedyną przeprowadzoną na tak wielką skalę operacją zaczepną przeciwko III Rzeszy aż do 1941 roku.

Źródło: Wikipedia





[Tweetnij](#)